

Retouradres : Besturing, Postbus 78, 2600 ME Delft

Gemeenteraad.

VERZONDEN 27 MEI 2015

Datum
20-05-2015
Ons kenmerk
1897342
Uw brief van

Onderwerp
Afdoening toezegging nota 'Een Sterke Basis'

Uw kenmerk

Bijlage
1

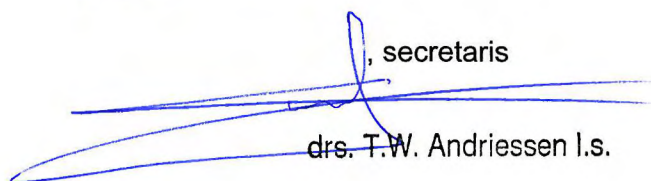
Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen wij u de nota 'Een Sterke Basis' op, zoals toegezegd tijdens de commissie Sociaal Domein van 10 maart jl.

Wij gaan er van uit dat toezegging 15-06, lid 2 hiermee is afgedaan.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Delft,

 , burgemeester
mr. drs. G.A.A. Verkerk

 , secretaris
drs. T.W. Andriessen i.s.

Verder met elkaar

EEN STERKE BASIS

Over cliëntondersteuning en basisondersteuning

Inleiding

Cliëntondersteuning

Op dit moment zijn gemeenten op grond van de Wmo verantwoordelijk voor de cliëntondersteuning van alle burgers en ze richten zich met name op ouderen en de ggz-doelgroep. In de huidige situatie wordt de cliëntondersteuning voor mensen met een handicap nog uitgevoerd door de MEE-organisaties, op basis van een AWBZ subsidieregeling.

Per 1 januari 2015 zijn gemeenten op grond van de Wmo 2015 verplicht om cliëntondersteuning als kosteloze algemene voorziening te organiseren voor alle (groepen) burgers en sociaal domein breed. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat onafhankelijke cliëntondersteuning beschikbaar is voor cliënten die maatschappelijke ondersteuning nodig hebben of problemen hebben op andere terreinen binnen het sociale domein, bijvoorbeeld op het gebied van jeugd en gezin, werk en inkomen of schuldenproblematiek. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot de voorzieningen waarvoor zij zelf geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk is, maar ook informatie, advies en kortdurende ondersteuning te geven over relevante aanpalende domeinen zorg (vanuit andere wetten dan jeugdwet en Wmo), wonen en onderwijs.

Wat is cliëntondersteuning?

- Ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdzorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen. Dit kan informatie en advies, maar ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes en problemen op diverse levensterreinen omvatten.
- Cliëntondersteuners kunnen ook ingezet worden bij het uitvoeren van een onderzoek (om te bepalen of een algemene of maatwerkvoorziening passend is) en bij alternatieve geschillenbemiddeling.
- Cliëntondersteuners kunnen de positie van de burger versterken.
- Onafhankelijkheid: Cliëntondersteuners werken vanuit hun professionele autonomie in het belang van de burger.

(Uit informatiekaart cliëntondersteuning, Transitiebureau)

Hoe gaan we het in Delft organiseren?

De nieuwe invulling van de taak cliëntondersteuning (landelijk) en ISD (lokaal) is het moment om de Delftse invulling aan onafhankelijke cliëntondersteuning vorm te geven en te bepalen waar we de cliëntondersteuning gaan positioneren.

De taken van onafhankelijke cliëntondersteuning komen deels overeen met de taken van de toegang. Het gaat om informatie & advies, lichte algemene ondersteuning bij keuzes en problemen op diverse levensterreinen en hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag. Deze taken liggen van oudsher echter ook in de basisvoorzieningen.

De nadruk op het belang van cliëntondersteuning in het proces van vraag tot ondersteuning is een nieuw element in de Wmo. De inwoner moet het gevoel hebben dat deze persoon daadwerkelijk naast hem staat en in de positie is om zijn belang te dienen. Indien de cliënt twijfelt aan de

objectiviteit heeft hij recht op een andere ondersteuner. De onafhankelijkheid van de cliëntondersteuner moet worden geborgd door middel van de professionele autonomie van de cliëntondersteuner, vergelijkbaar met functionarissen in de positie van maatschappelijk werkers. Cliëntondersteuning is ook beschikbaar voor aanvragers van een pgb en voor mantelzorgers met het oog op verlichting van de draaglast van mantelzorgers.

In Delft zijn diverse organisaties die vormen van cliëntondersteuning bieden:

- MEE ZHN
- Diva Delft,
- Sociaal Raadslieden
- (Informele) organisatie voor en door ervaringsdeskundigen (bijv. Autisme Informatiecentrum en Gids)

Voor MEE is voor 2015 regionaal een raamovereenkomst gesloten waarmee het bedrag dat voor MEE vanuit Delft beschikbaar is duidelijk is. Binnen de raamovereenkomst maken we lokale afspraken. MEE richt zich op mensen met een verstandelijke handicap, lichamelijke handicap, niet-aangeboren hersenletsel en autisme. Het budget van MEE wordt met 10% verminderd.

Diva Delft richt zich mbt cliëntondersteuning vooral op ouderen, maar krijgt via het Startpunt ook wel vragen m.b.t. GGZ. Op het budget van Diva Delft wordt in 2015 bezuinigd.

Het Instituut Sociaal Raadslieden Delft is een onafhankelijk instituut dat aan de Delftse burgers informatie, hulp en advies geeft op een breed sociaal en juridisch gebied. Daarnaast heeft het Instituut Sociaal Raadslieden Delft als taak het signaleren van leemten in voorzieningen, wetten en regelingen en in de uitvoering daarvan. Het ISR Delft is een onderdeel van het KCC, maar opereert wel onafhankelijk. In 2015 zal op het budget van het ISR Delft worden bezuinigd.

De GGZ heeft geen formele functie van cliëntondersteuning. Gids, een organisatie van ervaringsdeskundigen, die informatie, advies en voorlichting verzorgen. Op dit moment zijn de ervaringsdeskundigen bezig met een training die hen voorbereidt op het ondersteunen van mensen die een vraagverhelderingsgesprek krijgen en graag ondersteund willen worden door een ervaringsdeskundige.

Het Autisme Informatiecentrum is ook een organisatie van ervaringsdeskundigen en is onderdeel van de Nederlandse Vereniging voor Autisme. Het AIC biedt lokaal voorlichting, informatie en advies. Het Delftse AIC is gehuisvest bij MEE en werkt daar ook mee samen.

Voor zover organisaties van ervaringsdeskundigen zoals Gids en het Autisme Informatiecentrum subsidie ontvangen, zal deze subsidie vanaf 2015 worden ondergebracht bij Gezond en Wel.

De inloop GGZ is ook een plek waar ondersteuning wordt geboden, maar dit gaat GGZ Delfland anders vormgeven. Men gaat dan op verschillende levensterreinen ondersteuning bieden vanuit de inloop. Er komen spreekuren voor algemene vragen voor cliënten en ex-clieënten. Hier kunnen mensen terecht met vragen over huisvesting, dagbesteding etc. Er komt een speciaal team dat

mensen gaat ondersteunen met het voeren van de administratie dat een spreekuur gaat houden en er komt een spreekuur met vragen over uitkeringen, UWV en werk. Men wil de expertise laagdrempeliger aanbieden. Inloop GGZ zit in twee budgetten versleuteld: Wmo nieuwe taken en Beschermd Wonen.

Basisondersteuning

Onafhankelijke cliëntondersteuning is meer dan alleen de belangenbehartiging bij het verkrijgen van diensten. Deze organisaties bieden vaak ook kortdurende¹ vormen van ondersteuning. Deze ondersteuning is nu vrij toegankelijk, is een algemene voorziening. Daar hoort ook bijvoorbeeld het maatschappelijk werk bij en de kortdurende Thuisbegeleiding die we nu al in de Wmo kennen, maar ook de inloop GGZ die in 2015 ook een onderdeel van de Wmo wordt. Het is goed als deze basisondersteuning blijft en verder verbeterd wordt: een goede basis van kortdurende ondersteuning maakt het mogelijk om de beweging van maatwerk naar algemeen en zo gewoon mogelijk, te maken. Doel van deze kortdurende ondersteuning is normaliseren en langdurige ondersteuning voorkomen. Wat een reële tijdsduur is voor kortdurende ondersteuning zal nader bepaald worden.

Voor een deel van de inwoners die geholpen is met kortdurende ondersteuning blijft altijd het risico van terugval bestaan. Voor hen is het belangrijk dat er na de kortdurende ondersteuning waakvlamcontact mogelijk is om terugval te voorkomen en/of snel in te kunnen grijpen bij terugval.

Voor Jeugd is de positie van de kortdurende ondersteuning anders: deze wordt voor een belangrijk deel onder gebracht bij de toegang. Bijvoorbeeld het jeugd maatschappelijk werk wordt een onderdeel van de toegang. En ook enkele consultants van MEE zullen mogelijk na het matchingsproces deel uit maken van de Toegang Jeugd. Deze Jeugdprofessionals bieden ook kortdurende ondersteuning.

Advies positionering cliëntondersteuning

Cliëntondersteuning en basisondersteuning zijn zeer nauw verweven met elkaar. Deze verwevenheid en de gewenste onafhankelijkheid leidt tot het advies om cliëntondersteuning in de basisvoorzieningen bij Gezond en Wel te positioneren. Hiermee worden de basisvoorzieningen sterker gemaakt en kan het uitgangspunt om zoveel mogelijk in de basis op te lossen beter mogelijk worden gemaakt. (Dit is wel een groeimodel: het is voor 2015 nog niet mogelijk om alles in 1 subsidieafpraak voor Gezond en Wel mee te nemen.)

Ook vanuit de toegang Jeugd en Werk & Inkomen kan een beroep worden gedaan op de cliëntondersteuning in Gezond en Wel.

Organisaties dienen duidelijk te maken hoe zij kwaliteit en onafhankelijkheid borgen en volgens welke methodieken zij werken.

Cliëntondersteuning vanuit inlooppunten in de wijk

¹ Is andere kortdurende ondersteuning als in de toegang Wmo: de ondersteuning in de toegang is ten behoeve van het onderzoek.

Cliëntondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats bij en vanuit de laagdrempelige punten in de wijk zoals wijkcentra en inloop cq steunpunten. Deze laatste zijn in de toekomst niet meer sectoraal georganiseerd. Er komen punten in de wijk waar inwoners ongeacht hun beperkingen binnen kunnen komen lopen voor een praatje, activiteiten, ondersteuning, een maaltijd, etc. Ook vanuit de projectgroep Scheiden wonen en zorg wordt gepleit voor dit soort inloop/steunpunten, omdat van daaruit inwoners die zeer kwetsbaar zijn en toch langer thuis blijven wonen, van daaruit beter “in de gaten gehouden” kunnen worden. Ook een deel van de dagbestedingsactiviteiten (nu AWBZ groep) zouden op zo’n locatie kunnen plaatsvinden. Op termijn zouden deze activiteiten dan ook vrij toegankelijk worden. Daarmee wordt de ondersteuning die inwoners krijgen verder genormaliseerd. Inlooppunten kunnen uitstekend gebruikt worden om van daaruit voorlichting, informatie en advies en ook een deel van de basisondersteuning te geven.

Waar staan deze inlooppunten ?

Er zijn voldoende locaties in de wijken beschikbaar om dit soort inlooppunten te creëren. De projectgroep Scheiden wonen en zorg heeft de locaties al in beeld gebracht. In de uitwerking zal worden bepaald waar de inlooppunten komen.

Vervolg realisatie inloop/steunpunten

Conclusie vanuit deze memo is dat cliëntondersteuning heel goed kan plaatsvinden in en vanuit inloop/steunpunten en andere laagdrempelige voorzieningen in de wijk. Hoe de inloop/steunpunten gerealiseerd kunnen worden moet nader uitgewerkt worden vanuit Scheiden wonen zorg, Gezond en Wel of de wijkaanpak en Sterke Samenleving. Een gesprek over de samenhang tussen deze onderwerpen vindt eind augustus plaats.

Financiële consequenties

De ontwikkelingen zoals ze in deze notitie genoemd worden, worden gefinancierd uit de in 2015 hiervoor beschikbare middelen. De middelen voor de cliëntondersteuning zoals deze door MEE gegeven wordt maken deel uit van het budget dat in de Wmo overkomt voor de nieuwe taken. In de regio H10 is dit voorjaar voor 2015 een raamovereenkomst getekend. Daarbij is over het bedrag voor cliëntondersteuning een korting toegepast van 10%. Voor Delft is het bedrag voor cliëntondersteuning € 1.120.434,=. Dit is inclusief de financiering voor de gedragswetenschappers die deel uit gaan maken van de regionale specialistenpool light (voor Delft 0,55 fte). Ook in het budget voor de uitvoering van Gezond en Wel bevinden zich middelen voor cliëntondersteuning. De betrokken partijen (incl. MEE) hebben de opdracht gekregen om met een voorstel te komen hoe de cliëntondersteuning door hen zal worden vormgegeven.